

¹⁶
 № 15/1963.

LAGUTSKOTTETS betänkande № ¹⁶15/1963 över landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag angående ändring av landskapslagen om reglering av byggnadsverksamheten. (№ 30/1963)

Förenämnda framställning, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, har utskottet behandlat och får för landstinget värdsammast framhålla följande:

Landskapslagen om reglering av byggnadsverksamheten utfärdades den 22 december 1959. I sin framställning till landstinget med förslag till denna lag framhöll landskapsstyrelsen ifråga om reglering av glesbebyggelsen bland annat följande:

"Frågan om reglering av glesbebyggelsen är ett betydligt mera ömtåligt problem. Här föreligga icke de omständigheter, som i tätbebyggelsen tala för reglering. = = = = = Landskapsstyrelsen har därför icke ansett sig kunna föreslå någon egentlig reglering av glesbebyggelsen utan räknar med, att byggnadsnämndernas verksamhet, där sådana tillsätts, såväl då det gäller övervakningen av byggnadsverksamheten som då det gäller rådgivningsverksamheten, skall ha en positiv inverkan. Medborgarnas frihet att förfoga över sin egendom efter förgottfinnande är måhända hos oss hållen i större helgd än annorstädes. Enligt landskapsstyrelsens åsikt är det icke skäl att begränsa den i vidare mån, än som ur det allmännas synpunkt är oundgängligen nödvändigt."

I enlighet med framställningen blev § 7 mom. 1 i landskapslagen av landstinget godkänt. "Nybyggnad må ej uppföras utan tillstånd inom planerat område." Avgörandet i landstinget övervägdes noga, ty ett av lagutskottet framställt ändringsförslag: "Nybyggnad må ej uppföras utan tillstånd inom planerat område eller område, där tätbebyggelse kan väntas uppstå" förkastades av stora utskottet, som förenade sig om landskapsstyrelsens förslag.

Man frågar sig nu, huruvida byggnadsförhållandena vad strandbebyggelsen beträffar verkligen sedan år 1959 kunnat framkalla sådana farhågor, att strandområdena inom landskapet borde likställas med planerat område och göras till föremål för allmänt byggnadsförbud med i regel ofrånkomlig förlängning. (Se motiveringen till § 7. Beträffande § 7 har ledamoten Boman en avvikande mening.) Motiveringen till förslaget är mycket allmänt hållen. Där konstateras generellt, att byggnadsverksamheten på många strandområden är mycket livlig och att de mest begärliga områdena exploateras snabbt, om blott ägaren är villig att sälja tomter från dem, men medges att insamlandet av uppgifter om den strandbebyggelse, som redan existerar, ännu pågår, förenad med betydande svårigheter att införskaffa tillförlitliga uppgifter härom. För att i någon mån orientera sig om förhållandena har utskottet under ärendets behand-

ling besökt Tellholmen i Hammarland samt strandområdet Hellestorp-Västerånga i Lemland, där strandbebyggelse i större utsträckning förekommit, men har därvid icke kunnat konstatera, att förhållandena skulle verka skrämmande, än mindre peka mot katastrof.

Emellertid finner utskottet lovvärt, att landskapsstyrelsen ägnat den framtida strandbebyggelsen allvarlig uppmärksamhet. Frågan synes likväl ännu icke vara så förberedd, att den redan nu skulle påkalla sådant ingrepp i den privata förfoganderätten över strandområdena, (definition enligt § 4) som lagförslaget i själva verket innebär. Enligt utskottets uppfattning vore det skäl att inleda en effektiv upplysnings- och informationsverksamhet, riktad dels till landskapets kommuner, dels till enskilda strandägare, för att, såsom Strandkommittén påpekar, leda utvecklingen i rätt fåra så, att allmänna och enskilda intressen på bästa sätt tillvaratagas.

Utskottet har tagit del av det betänkande, som 1960 års naturvårdsutredning i Sverige avgivit (Statens officiella utredningar 1962:36 "Naturen och samhället"s. 240) och därav i anslutning till strandplaneringen inhämtat följande:

"Vid den permanenta strandlagens tillkomst framhölls angelägenheten av att länstyrelsen bedrev erforderlig inventerings- och planläggningsverksamhet för att kunna tillämpa strandlagen på ett riktigt sätt. Man måste göra klart för sig vilka stränder som borde bevaras för framtiden samt hur den nödvändiga bebyggelsen längs stränderna i stort sett borde anordnas ävensom hur utvecklingen i övrigt lämpligen borde ske. I synnerhet längs stränder, som vore eller kunde väntas bli särskilt eftersökta för fritidsbebyggelse, borde positiva åtgärder företagas i syfte att åstadkomma en sådan lokalisering av bebyggelsen, att strandområdenas rekreationsmöjligheter bleve tillvaratagna på bästa möjliga sätt."

Avsnittet avslutas med följande uttalande:

"Av det sagda framgår att utredningen delar strandutredningens uppfattning, att strandplaneringen i huvudsak alltjämt bör få formen av en informell och vägledande planering i likhet med vad utredningen föreslår om naturvårdsplanering över huvudtaget."

I syfte att förverkliga en sådan informationsverksamhet inom landskapet bör enligt utskottets enhälliga mening en landskapsarkitektjänst inrättas och arkitekten som en av sina första uppgifter få sig förelagt att göra en inventering av den redan befintliga strandbebyggelsen och uppdraga riktlinjerna för utvecklingen av denna bebyggelse i framtiden. För landskapets vidkommande synes det vara lämpligt, att denna verksamhet inledes och utföres informellt utan tryck av en i föreslaget avseende kompletterad byggnadslag, som i sin föreliggande avfattning varit ägnad att åstadkomma irritation inom landskapet. Med sin kännedom om befolkningens inställning till egna vällovligt ekonomiska intressen

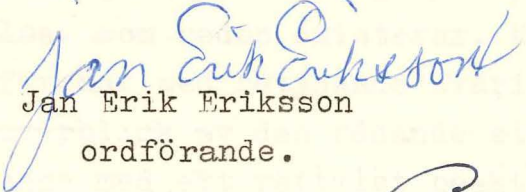
tror utskottet, att en upplysning om var och huru man bör sälja och bygga, skall kunna föra långt och tillgodose även allmänna behov av fritidsområden för bad- och strandplatser m.m.

Utskottet anser sålunda frågan om lagstiftning i berört avseende nu vara för tidigt väckt. Så pass detaljerade stadganden, som förslagets § 10a innehåller, synas framför allt i detta skede vara opåkallade, synnerligast som den av byggnadslagen förutsatta landskapsförordningen angående närmare föreskrifter om verkställighet och tillämpning av byggnadslagen ännu icke utfärdats. Möjligheten att utfärda särskilda bestämmelser om semesterområden, som förutsättes av § 146 mom. 3, har icke heller utnyttjats. Då det icke heller synes vara skäl att nu lagstifta om de förhållanden, som regleras av § 95a, enär rikets lagstiftning på området icke föreligger, eller att separat ändra § 15, föreslår utskottet, som dock ej omfattat en av ledamoten Boman föreslagen hemställningskläm, vördsammast

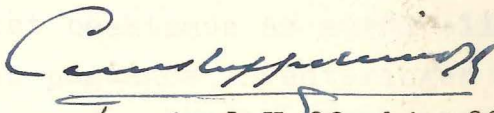
att landsdinget ville förkasta lagförslaget.

Mariehamn den 29 november 1963.

På lagutskottets vägnar:

Jan Erik Eriksson

ordförande.

Axel Kuffschinoff
sekreterare.

Närvarande i utskottet: Jan Erik Eriksson, ordförande, Eliel Persson, Gustaf Jansson, Bertel Boman och Annemi Dahlblom.